

FRAKTIE DS'70
 Binnenhof 4
 's-GRAVENHAGE
 tel. 070-614911

EMBARGO

Tot zaterdag 16 maart 1974,
 10.00 uur.

REDE VAN DR. W. DREES, voorzitter Tweede Kamerfractie van DS'70, voor het Buitengewoon Congres van DS'70 op zaterdag 16 maart 1974, in het Congresgebouw te 's-Gravenhage.

FALEND KABINETSBELEID EN STATENVERKIEZINGEN

=====

'Men brengt echter de democratie in levensgevaar als men zich er bij neerlegt dat een onwelgevallig besluit, dat gevallen is met inachtneming van de daarvoor geldende regels, genegeerd of gesaboteerd wordt ... Men opent de deur voor willekeur en anarchie als men er zich bij neerlegt, dat elke groep voor zichzelf uitmaakt welk pakket van wetten en besluiten zij wel of niet wenst na te leven.'

Mr. G.E. van Walsum in zijn afscheidsbrief aan de PvdA, gepubliceerd in Socialisme en Democratie, maart 1973.

-o-o-o-

1. Kabinet en onwettige akties

Het Kabinet-Den Uyl houdt zich vooral bezig met spreiding van Macht en van Rijksdiensten. Naar wie wordt Macht gespreid?

Ik herinner even aan de voorgeschiedenis, de zeven jaren van polarisatie. In 1966 viel het Kabinet-Cals en begon een radicalisering in de nederlandse politiek. Onwettige akties ontstonden, aanvankelijk vrijwel alleen in Amsterdam. PSP en Nieuw Links steunden deze akties. De gevaren van onwettige akties werden beschreven door J. den Uyl: 'De smalle marges van democratische politiek'. (Socialisme en Democratie, 1970.) Maar Den Uyl gaf geen leiding aan zijn partij, gaf geen leiding aan besluitvorming op congressen en werd zo de gevangene van deze radikalen.

In mei 1973 trad het kabinet op. In de Regeringsverklaring staat: 'Maar het zal geen uitzondering zijn, dat bewindslieden van dit kabinet praten met aktiegroepen'. Nu, dát deden bewindslieden van eerdere kabinetten ook. Het enige nieuwe kon zijn, dat dit kabinet zou praten met groepen, die ónwettige akties pleegden. Dit bleek spoedig de uitleg te zijn. Onwettige akties hebben zich na deze uitnodiging vermenigvuldigd. In Nederland heerst geen straat-terreur maar een gebouwenterreur. Voortdurend vinden bezettingen plaats in universiteitssteden. Personeel moet toestemming vragen aan de bezetters of ze een gebouw binnen mogen, studerende moeten toestemming vragen aan bezetters of zij een boek mogen lenen. Ook gebouwen op het gebied van defensie, kindbescherming, volksgezondheid, ambassades, worden bezet. Wat doet het kabinet? Het onderhandelt met de organisatoren op de achtergrond, zoals met Landelijk Overleg Grondraden en V.V.D.M. Staatssecretarissen, zoals Glastra van Loon, Stemerink en Hendriks (Dennendal), onderhandelen recht-

streeks met de bezetters. Steeds meer groeit de overtuiging dat, als je harde aktie voert en flink boe roept, dat je dan je zin krijgt. Het Kabinet-Den Uyl regeert niet, het capituleert. En elke capitulatie stimuleert nieuwe eisen. Het kabinet wil blijkbaar geen respect voor overheidsbeslissingen en is daarmee op het hellende vlak gaan zitten, dat leidt naar latijnse toestanden.

2. De polarisatie

De polarisatie - het aanscherpen van tegenstellingen - vreet steeds verder door. De universiteiten zijn er door vergiftigd, maar evenzeer de zorg voor zwakzinnigen en het leger. De linkse drie willen nu school-parlementen, die gaan beslissen over het onderwijs dat de kinderen krijgen. Liefst ook geen examens meer, zo krijgen wij spreiding van kennis, maar wel op een laag pitje.

Ons staatsbestel legt het lokale bestuur in handen van gemeenteraad of van de provinciale staten. Maar de polarisanten willen meerderheids-colleges van hun groep en de anderen uitschakelen. Zo worden kunstmatig groepen weggedrukt en tegenstellingen geschapen, terwijl in de praktijk van gemeente of provincie de scheidslijnen - denk aan Dollard of de metro - anders liggen dan principiële punten van landelijke politiek. In Het Parool van donderdag 7 maart jl. zegt Prof.Dr. J. van den Doel, hoogleraar bestuurskunde, Universiteit van Nijmegen: 'Inzake belangrijke regionale en lokale kwesties zijn de politieke verschillen binnen iedere politieke partij vaak groter dan tussen de politieke partijen onderling'. De linkse drie willen - als zij een meerderheid verwerven - alle zetels in het dagelijks bestuur. En dat spreekt van spreiding van macht!

Met wie zoeken de linkse drie partijen samenwerking? ^{x)} Dat is de PSP, de meest anarchistische partij van ons land. Een partij die een Weerbare Democratie afwijst, die vergeten is hoe het pacifisme van een vorige generatie de opkomst van Hitler heeft vergemakkelijkt. Met die PSP willen de drie linkse regeringspartijen plaatselijk samengaan.

De gematigden komen daarmee in de knel. Dat geldt niet alleen voor Den Uyl, maar ook voor zijn opvolger Van Thijn. Hij heeft recent in Socialisme en Democratie gepleit voor een meer duurzame samenwerking met de twee confessionele regeringspartijen. Maar in provinciaal en gemeente-bestuur wil men de confessionelen juist uitschakelen! De linkse drie staan intern aan grote spanning bloot. Dat blijkt ook uit de aankondiging door de PPR van een eigen defensienota, afwijkend van het beleid Vredeling-Van der Stoel. De houding van PSP en PPR tegenover onze democratie is onverenigbaar met de positieve houding van KVP en AR. Een breuk is - op termijn - onvermijdelijk.

x) 'de spanning tussen eigen identiteit en trouw aan anderen waaraan we gewend zijn geraakt sinds samenwerkingsverbanden tussen partijen mode zijn geworden. Een mode die bedoeld was om duidelijkheid te scheppen, maar in werkelijkheid niets dan ellende en verwarring heeft gebracht en veel beklagenswaardige politieke journalisten heeft gedoemd tot nutteloos werk.' (P.L. van Enk in Trouw d.d. 9 maart 1974).

Het ontbreken van beleid

De ~~aanhang~~ ~~van~~ het kabinet merkt langzamerhand, dat een duidelijk beleid ontbreekt. Dat geldt voor het beleid op korte termijn, zoals bleek bij de benzine-distributie. Het geldt ook voor centrale kwesties als normen voor inkomensverdeling, of grondwetsherziening. Er worden géén voorstellen gedaan, het kabinet is daarover vermoedelijk even verdeeld als over een projekt als de Dollard, of destijds over de autoloze zondag. Het is sympathiek, dat Mevrouw Irene Vorrink heeft voorgesteld om de vergaderingen van de Ministerraad in het openbaar te houden, maar dat is nauwelijks nodig om de tegenstellingen te peilen.

Van de bekende advertentie van de linkse drie, november 1972 - een puur materialistisch stuk over lonen en prijzen - is niets terecht gekomen. Beloofd waren - binnen drie maanden! - een onmiddellijke prijsstop en strenge bewaking van overheidstarieven, een stop van de huurharmonisatie en -liberalisatie (en aanpak van de werkloosheid in de bouw); geen schoolgeld voor kleuters, geen fl. 1.000.- collegegeld; en fl. 300 mln. bezuiniging op defensie in 1973.

Er is géén prijsstop gekomen, geen afschaffing van huurharmonisatie, het schoolgeld voor kleuters blijft bestaan en voor een ander collegegeld is pas kortgeleden een wetsontwerp ingediend. Op defensie is in 1973 geen fl. 300 mln. bezuinigd, hoogstens fl. 81 mln. aan bestellingen vertraagd.

Keerpunt 1972 wordt niet uitgevoerd, omdat het was gebaseerd op slecht voorbereide besluiten van massale vergaderingen. Ook meer principiële punten als stakingsrecht zijn niet gehandhaafd. Op blz. 11 staat 'Het stakingsrecht is een onvervreemdbaar recht. Een nieuwe wet waarborgt dit recht, ook voor ambtenaren.' Maar bij de debatten over de Machtigingswet zei het kabinet, dat stakingen tegen de Wet, door partikulieren of door ambtenaren, als onrechtmatig dienen te worden beschouwd.

4. Milieu

Sommigen hopen, dat het Kabinet beleid zal tonen inzake milieu, inzake uitputting van grondstoffen. Maar het was alleen de Arabische boycot, die tot tijdelijke maatregelen leidde. Toen die boycot door de multinationals werd omzeild, was het kabinet niet langer in grondstoffen-problemen geïnteresseerd. Er werd een wetsontwerp ingediend om statiegeld in te voeren op auto's. Dat zou de opruiming van wrakken bevorderen. Maar de restitutie van statiegeld zou pas over een aantal jaren beginnen. Inzake sloperijen werd niets geregeld. Het was een financiële truc en werd weer ingetrokken.

Belangrijk is water. Minister Gruyters en Minister Vorrink hebben een 'Structuurschema drink- en industriewatervoorziening 1974' gepubliceerd. Het is allemaal groei en uitbreiding wat de klok slaat, zo wordt er vanuit gegaan, dat iedereen in het jaar 2000 een afwas-machine heeft. Dat kost niet alleen veel water, maar ook veel energie. Verondersteld wordt, dat metaal- en chemische-industrie hun produktie zullen verviervoudigen. Zoals J. Varkevisser in 'De Vakbeweging' van 21 februari 1974 schrijft: 'Waar dat (energie en grondstoffen, W.D.) vandaan moet komen blijft duister'. Duister is ook hoe we aan veel meer goed water zullen moeten komen nu Rijn en Maas zo vervuild zijn. Het artikel in 'De Vakbeweging' eindigt: 'Het is triest te zien hoe de namen van de Ministers Vorrink en Gruyters figureren onder een stuk, dat wortelt in denkwijzen zoals die tien jaar geleden (bij het verstrekken van studie-opdracht) nog konden

leven, maar die in het kader van langzamerhand doorgebroken inzichten over het milieu, de grondstofvoorziening, de industriële ontwikkeling en de ... leefbaarheid van de samenleving, zijn veranderd'. (Interessant is ook de opmerking in 'De Vakbeweging': 'Dat er in de prijs, die de klant voor het water moet betalen, een flinke rem op het verbruik kan zitten, wordt vergeten'.)

Nog even over Minister Gruyters. Een jaar geleden diende hij, als Kamerlid, een motie in ten gunste van investeringen van PTT. Dit betreft namelijk aansluiting op het telefoonnet, een milieu-vriendelijke zaak, die weinig energie vraagt. Wat doet het Kabinet-Den Uyl? Het snoeit fors op het meerjarenplan PTT, zodat de wachtlijst voor telefoon snel zal stijgen. Bejaarden, verenigingen, bedrijven, mensen die verhuizen, moeten lang wachten op aansluiting. Waarom? Zij zijn bereid ervoor te betalen.

Op autoloze zondagen is gebleken, dat er 15 % meer wordt getelefoneerd. Maar de staat misbruikt zijn monopolie door mensen lang te laten wachten. Waarom deze bevoogding? Staatssecretaris Van Hulten zei in februari, dat de schatkist die ruim fl. 100 mln. per jaar extra niet kon lenen - een dwaas argument aangezien de consumptie betaalt (en nu bestedingsruimte over houdt).

Alle andere overheidsbedrijven mogen wél voor rendabele investeringen lenen, de Gasunie mag dit jaar ineens fl. 2 miljard meer uitgeven voor ombouw op aardgas.

Het kabinet heeft een hekel aan milieu-vriendelijke investeringen. In de Regeringsverklaring werd gezegd: 'Nieuwe railverbindingen moeten tot stand komen waar essentiële schakels in het vervoerssysteem ontbreken. Daarom heeft het kabinet besloten het sein voor de Schiphol-lijn thans op groen te zetten, zodat tot aanleg kan worden overgegaan'. Maar in februari deelde Minister Westerterp mede, dat hij géén opdracht tot aanleg aan de Nederlandse Spoorwegen heeft gegeven, dat hij nog op de financiering studeert. Het was van het kabinet in mei vorig jaar een stuk misleiding. Ook ándere railverbindingen zijn niet in aanleg genomen (b.v. Hemspoor-tunnel).

In Keerpunt staat op blz. 33 'Passagiers-afstotende tariefsverhogingen bij het openbaar vervoer worden vermeden'. Maar dergelijke verhogingen, forser dan de stijging van het algemeen prijspeil, werden door het Kabinet-Den Uyl voorgesteld hoewel in strijd met de motie-De Brauw, die door de Kamer aangenomen was.

Ook uit de opdracht aan de Commissie-Reinoud van september 1973, inzake maatregelen ter bevestiging van het tekort van de spoorwegen, bleek de kille houding van het kabinet inzake openbaar vervoer en bleek de primitieve gedachtengang: het spoorwegbeleid geïsoleerd bepalen.

U weet, dat het Regeerakkoord-Steenkamp van 1971 een verschuiving van het gebruik van de auto naar het openbaar vervoer als doel stelde. Het Kabinet-Biesheuvel wilde het gebruik van de auto terugdringen. DS'70 heeft daar loyaal aan gewerkt. Maar in de zomer 1972 bleek, dat de meerderheid van het kabinet n i e t bereid was het openbaar vervoer te handhaven, laat staan te verbeteren. In het 'take it or leave it'-voorstel van de premier werd fl. 250 mln. voorgesteld voor de bijdrage aan de spoorwegen in 1973. Dit bedrag kon alleen worden nageleefd, indien de spoorwegen geleidelijk zouden worden geliquideerd, o.m. door extreme tariefsverhogingen.

Hetzelfde geldt voor de busondernemingen. DS'70 weigerde het openbaar vervoer te wurgen. Dit leidde ertoe, dat het bestaande voorzieningspeil voorlopig werd gered. In 1973 werd daarna fl. 338 mln. (een derde meer) voor de spoorwegen beschikbaar gesteld aan de confessionele Ministers (Udink, Westerterp). Wat zal er gebeuren nu dit kabinet de Schiphollijn en andere urgente rail-verbindingen vertraagt, terwijl het personenverkeer (de mobiliteit) exponentieel toeneemt? De wegeaanleg wordt fors gesnoeid. Uit de berekeningen van het Nederlands Economisch Instituut in de Verkeers- en vervoersstudie voor het jaar 2000 volgt de conclusie: een snel toenemende ernstige congestie op de wegen, vooral in de Randstad Holland.

5. Overheidsuitgaven

De laatste tien jaar stijgen de uitgaven van de overheid, ook als we de sociale verzekeringen apart bezien, buitengewoon snel. Het ombuigingsplan dat DS'70 begin 1971 lanceerde (een bedrag per jaar van fl. 1.500 mln. minder, vergeleken met confessioneel beleid) is goeddeels aanvaard en uitgevoerd, vooral in de investeringssector. Ook het nieuwe kabinet zet in een aantal gebieden, b.v. bij wetenschappelijk onderwijs, een beleid voort dat destijds door ons was voorgesteld en in gang gezet.

Het rompkabinet-Biesheuvel en het Kabinet-Den Uyl zijn echter v e r d e r gaan snoeien in de investeringen, waardoor de bedrijfstakken bouw en metaal onevenredig werden getroffen en hoge werkloosheid ontstond.

De inflatie werkte funest door, dreef de overheidsuitgaven als geheel op, maar beperkte de investeringen nog extra.

Het Kabinet-Den Uyl ging voorts tal van lopende uitgaven sterk verhogen.

Deze verschuiving van investeringen naar lopende uitgaven treft men op tal van onderdelen, ook bij Defensie, ook bij wetenschappelijk onderwijs (met studentenstops als gevolg), ook bij woningbouw. De woningbouw is nu d a l e n d e , dat had Van den Doel moeten beleven, toen hij nog namens de PvdA storm liep tegen de Ministers De Jong en Schut!

De eenzijdige houding van het Kabinet-Den Uyl bleek bij de oliecrisis. Het kabinet besloot de overheidsuitgaven te snoeien, maar uitsluitend door een blokkade van investeringen, in januari gespecificeerd - een bedrag van fl. 750 mln. In februari werd deze blokkade opgeheven. En nu komt het kabinet met forse voorstellen voor verhoging van uitgaven en verlaging van belastingen tot een totaal bedrag van fl. 2,5 miljard! Dat wordt de duurste verkiezingscampagne aller tijden.

Het onverantwoordelijke gedrag van het kabinet blijkt bijvoorbeeld uit de uitlatingen van Minister Boersma over de nationale verarming als gevolg van hogere invoerprijzen. 'Volgens Boersma zou de nationale verarming ... betaald kunnen worden uit de goud- en deviezerreserves.' (NRC-Handelsblad, 8 maart 1974, blz. 1.)

Het kabinet is weinig in fundamentele problemen geïnteresseerd en zwijgt over de fundamentele verschuiving in economische en financiële macht naar de olie-exporterende landen. In enkele maanden

hebben de landen aan de Perzische Golf een financiële macht verworven, waar Japan tientallen jaren over deed. Zij zullen per jaar tientallen miljarden dollars verwerven aan 'zwevende koopkracht'. Dit maal is de olie-boycot omzeild door de soepele multinationale energie-bedrijven, een volgend maal zullen de Arabische landen zelf tankvloten en raffinaderijen bezitten. (Vgl. Het Vaderland van 6 maart 1974.)

Het Westen dient zich te richten op minder olie-import. Het peil van de grondstoffenprijzen is fors gestegen, die reële verarming moeten we aanvaarden. Wel is het uitermate wenselijk om de laagste inkomens reëel op peil te houden, door maatregelen op het gebied van lonen of sociale verzekeringen of belastingen. De belasting-tarieven zijn in Nederland zó hoog, dat een verlaging uitermate wenselijk is, mits geschraagd door bezuiniging van permanente aard, dus ook en vooral op lopende uitgaven, maar dát laat het kabinet achterwege.

Het kabinet komt juist met een verhoging van uitgaven en verdedigt dat met een beroep op werkloosheid. Maar die werkloosheid is ten dele juist ontstaan door eenzijdige besnoeiing van het kabinet, zoals in bouw, PTT en het achterwege laten van de Schiphol-lijn, e.d.

6. Werkloosheid

We hebben nu de unieke combinatie van: inflatie
werkloosheid
én gastarbeiders.

De kosteninflatie is mede oorzaak van de werkloosheid, zoals we werkelijk lezen bij bedrijfssluitingen.

Het is fout, dat we in de periode van spanning op de totale arbeidsmarkt grote aantallen gastarbeiders naar Nederland hebben gehaald. Wie hier is, heeft recht op huisvesting en andere voorzieningen. Een beleid, gericht op snelle daling van het aantal gastarbeiders, is door ons vanaf de oprichting van DS'70 bepleit. Het is ónzin als de 'Onderneming' op 8 maart 1974 stelt: 'Gastarbeiders, een harde noodzaak'.

We moeten een situatie vermijden als in Zuid-Afrika met een gekleurd proletariaat, dat half buiten de maatschappij staat. We moeten bereid zijn, als in Canada, onze eigen boontjes te doppen. Dit betekent, dat de werkgevers bereid moeten zijn arbeidsomstandigheden - en beloningen - te verzorgen die aantrekkelijk zijn. Het betekent óók, dat de overheidsbureaus, die Nederlanders aan werk helpen, dynamisch moeten zijn, niet moeten werken met een eng begrip 'passende arbeid', waarbij men alleen in de eigen bedrijfstak, of het eigen beroep, of de eigen geboorteplaats aan werk wordt geholpen, of waarbij een econoom alleen in een economenbaan zou mogen werken. Bij het scheppen van nieuwe bedrijven dient gelet te worden op de mogelijkheid daarvoor in ons land werknemers te vinden. Anderzijds zal ook bij de keuze van voortgezet onderwijs voorlichting over de mogelijkheden van een werkring van belang zijn. Regelingen (beperkingen) van overheidswege zijn alleen permanent aanvaardbaar bij typisch pure en kostbare beroepsopleidingen (KMA, Rijksluchtvaartschool, om twee voorbeelden te noemen), vgl. ook 'Zomaar gaan studeren is er haast niet meer bij' door S. Dwarshuis in het Parool, 8 maart 1974. blz. 4.^{x)}

- Een -

^{x)} Hij stelt: 'Staatssecretaris Klein heeft al eens voorzichtig laten merken, dat hij de maatschappelijke behoeften aan afgestudeerden wil laten nagaan om de capaciteit van de opleidingen aan de hand daarvan te kunnen verruimen ofwel beperken'.

Een aktiever plaatsingsbeleid voor werklozen kan duizenden immigranten voorkomen, kan honderden miljoenen sparen aan sociale uitkeringen en maakt een opgeblazen program als dat van het Kabinet-Den Uyl goeddeels overbodig.

7. Spreiding rijksdiensten

Als werkloosheid de kop opsteekt ontstaat de neiging om doelstellingen op het gebied van ruimtelijke ordening naar achteren te schuiven, denk aan de vestiging van Shell Chemie Moerdijk in 1969. Als we het Westen leefbaar willen houden, zullen we in de congestiegebieden terughoudend moeten blijven met nieuwe vestigingen anders vernietigen we de laatste open ruimtes.

Wél is er plaats voor intensiever benutting van bestaande capaciteit, dat geldt voor zeehaventerreinen, denk aan containerisatie bijvoorbeeld, dat geldt voor leegstaande kantoren, voor bedrijven die gesloten worden zoals Vredestein.

Door vertrek van gastarbeiders, door intensiever benutting van produktie-capaciteit, door selectieve vestiging kan een hoge werkgelegenheid in het Westen intact blijven. Maar vooral moet het aksent liggen op goede inrichting van het Westen, van de oude steden, van de nieuwe groeikernen, van recreatiegebieden bij de steden.

In andere delen van het land is het 'welzijn' beter verzorgd (meer eengezinswoningen, meer sport, meer recreatie-mogelijkheden, e.d., minder geluidshinder), maar is behoefte aan veelzijdiger werkgelegenheid. Het is daarom goed als de overheid niet geconcentreerd blijft in het Westen, in Den Haag en Amsterdam (Sociale Verzekeringbank, Rijkspostspaarbank, het aan de overheid verwante Gemeenschappelijk Administratiekantoor, e.d.). Wanneer ook elders rijkskantoren zijn, ontstaat er in Nederland grotere vrijheid van keuze van werk en woonplaats, nu waren velen altijd gedwongen naar het Westen te verhuizen als ze bij de overheid wilden gaan werken. Maar het is wél van belang, dat de rijksoverheid zorgvuldig handelt, in goed overleg met de ambtenaren-bonden, daar ontbreekt wel wat aan. Ook is goede voorlichting over woningen en scholen van belang voor diegenen - wellicht een derde of de helft van het personeel - die t.z.t. gaan verhuizen.

Als de PTT verplaatst wordt naar het Noorden is het logisch om in de vrijkomende gebouwen de departementen van Binnenlandse Zaken of Justitie onder te brengen. Dan ontstaat in het hart van Den Haag (Schedeldoekshaven, vroegere Nervi-project) ruimte voor woningbouw, dat kan de woningnood verlichten en stad en winkels levendig houden. De Mottie-Van Veenendaal dient alsnog te worden uitgevoerd.

De meeste politieke partijen zijn intern verdeeld, lijden aan lokaal-chauvinisme. In het Noorden, of in Limburg pleiten zij voor spreiding rijksdiensten, maar in Den Haag gaan ze er tegen in. Duidelijkheid is zoek. Ik hoop, dat de kiezer die lafhartigheid zal beseffen.

8. Veiligheid

Een nadeel van democratie is, dat de korte-termijn-problemen vooral de aandacht krijgen. Dit is oorzaak, dat veiligheid vaak verwaarloosd wordt, of het nu veiligheid tegen het water, of veiliger verkeer, of voorkoming van criminaliteit betreft. DS'70 acht veiligheid óveral van groot belang, in het werk, thuis, veiligheid op straat.

Het streven naar de Harmonische Stad - evenwicht tussen wonen, werken, winkelen en recreatie - zal de veiligheid dienen, omdat het de afwisseling en de levendigheid bevordert en de behoefte aan verkeer beperkt. Woonwijken moeten beschermd worden tegen snel-verkeer. Wat criminaliteit betreft: er is in tien jaar een verdrievoudiging opgetreden. Alle burgemeesters, ook van de linkse drie, erkennen dat de politiekorpsen onderbemand zijn. De politie heeft behoefte aan een positieve waardering van bestuur en politici voor haar werk, maar de politie heeft ook behoefte aan uitbreiding van mankracht en apparatuur en verlichting van haar taak op verkeersgebied.

Veiligheid ook internationaal. We wachten met belangstelling de Defensienota van Minister Vredeling af. Dank zij het Noord-Atlantisch Bondgenootschap kan met een vrij lage 'verzekeringspremie' worden volstaan. Maar het is essentieel, dat een bescherming van de Smalle Marge van Parlementair Democratische Landen intact blijft.

9. Suriname en de Antillen

Een enkele opmerking over de West, straks ook onderdeel van Buitenlandse Politiek. Er wordt daar heel verschillend gedacht over onafhankelijkheid. DS'70 staat positief tegenover onafhankelijkheid in de huidige parlementaire periode. Het is van groot belang de ontwikkelingshulp goed te richten. Er is veel gebourd in de West, maar het heeft de levensomstandigheden van de bevolking weinig verbeterd. Voorkomen moet worden dat Suriname, een toch al leeg land, verder leeg loopt en dat n.b. naar het volste deel van ons land. Er is dringend behoefte aan een snelle regeling van toelichting, op basis van wederkerigheid, d.w.z. met criteria analoog als die gelden bij toelating tot de Antillen en Suriname. Wat degenen betreft die hier zijn - velen werken of studeren en worden geheel in onze samenleving opgenomen. Maar voor het overige is systematische bevordering van 'terugkeer naar het moederland', zoals negen Surinaamse organisaties bepleiten, noodzakelijk. Een deel van de ontwikkelingshulp aan Suriname dient daarvoor te worden gebruikt. (Volkskrant, 2 maart 1974.)

10. De Staten-verkiezingen

Het Kabinet-Den Uyl is mede inzet van de Staten-verkiezingen, zowel omdat het indirecte verkiezingen voor de Eerste Kamer zijn, als omdat het kabinet de indruk wil wekken van een geheel ánder beleid. Ook is de polarisatie inzet, het uitschakelen van groepen uit bestuur van gemeente en provincie, doordat een meerderheidsgroep álle zetels in het dagelijks bestuur wil bezetten.

Maar het gaat tevens om het bestuur van de provincie zelf, de provincie, die zoveel meer taken heeft gekregen in de laatste vijftien jaar, op het gebied van ruimtelijke ordening, van milieu-beheer, dus essentiële voorwaarden voor ons voortbestaan.

DS'70 onderscheidt zich van alle andere partijen door de combinatie van een hardnekkig verdedigen van de parlementaire democratie met een modern beleid, dat streeft naar het beschermen van dat milieu, naar een goede ruimtelijke ordening, naar betere inrichting van onze steden en ons land.

Wij keren ons tegen het anarchisme van de linkse radikalen. Wij keren ons ook tegen het conservatisme van degenen die alles op zijn beloop willen laten, die geen interesse hebben voor inkomensverdeling of milieu.

De kiezers gaan nu beslissen over het provinciaal bestuur in de komende jaren. Ik wens hen een wijze keuze en u allen veel succes.

o-o-o-